

SPIS TREŚCI

podziękowania	11
Wstęp	13

CZĘŚĆ I. ZAKŁADY KARNE STRZELCZ OPOLSKICH W LATACH 1945-1954

Rozdział 1

Centralne Więzienie Karne w Strzelcach Opolskich	39
1.1. Geneza i struktura organizacyjna jednostki	40
1.1.1. Geneza więzienia	40
1.1.2. Miejsce jednostki w systemie penitencjarnym	41
1.1.3. Profil i wewnętrzna organizacja jednostki	43
1.1.4. Zatrudnianie więźniów	53
1.2. Funkcjonowanie jednostki od połowy 1945 do połowy 1951 r.	62
1.2.1. Wpływ naczelników na funkcjonowanie więzienia przed 1950 r.	62
1.2.2. Rygor więzienny (warunki bytowe osadzonych, opieka medyczna, represje ze strony personelu)	68
1.2.3. Rozprężenie dyscypliny służbowej funkcjonariuszy	78
1.2.4. Krótkotrwała liberalizacja warunków odbywania kary i radykalne zaostrenie reżimu w 1950 r.	81
1.3. Funkcjonowanie jednostki od połowy 1951 do końca 1954 r.	89
1.3.1. Naczelnik Edward Nowak	89
1.3.2. Nadużycia służbowe, wykroczenia dyscyplinarne i przestępstwa funkcjonariuszy	89
1.3.3. Zaostrenie dyscypliny służbowej, inne przyczyny niezadowolenia wśród personelu oraz ich wpływ na funkcjonowanie jednostki	96
1.3.4. Rygor więzienny: represje ze strony personelu, warunki bytowe osadzonych, opieka medyczna, warunki pracy	101
1.3.5. Formy oporu praktykowane przez więźniów i przeciwdziałanie ze strony administracji	111

Rozdział 2

Więzienie Karno-Śledcze nr II w Strzelcach Opolskich	117
2.1. Geneza więzienia	118
2.2. Profil jednostki i jej organizacja	119

2.3. Dyscyplina służbowa i morale funkcjonariuszy	123
2.4. Funkcjonowanie Działu Specjalnego (III) i Działu Polityczno-Wychowawczego	127
2.5. Rygor więzienny: warunki bytowe osadzonych, opieka medyczna, represje ze strony personelu	130
2.6. Formy oporu praktykowane przez więźniów i przeciwdziałanie ze strony administracji	138

Rozdział 3

Ośrodek Pracy Więźniów w Strzelcach Opolskich	143
3.1. Geneza ośrodka	144
3.2. Organizacja wewnętrzna jednostki	145
3.3. Praca więźniów i jej uwarunkowania	151
3.4. Funkcjonowanie działów merytorycznych jednostki	160
3.5. Rygor więzienny: warunki bytowe osadzonych, opieka medyczna, represje ze strony personelu	169
3.6. Formy oporu praktykowane przez więźniów i przeciwdziałanie ze strony administracji	180

Rozdział 4

Liberalizacja systemu penitencjarnego w latach 1953–1954 oraz jej realizacja w strzeleckich zakładach karnych	187
--	-----

CZĘŚĆ II. REPRESJONOWANIE OSADZONYCH PRZEZ FUNKCJONARIUSZY WIĘZIENNYCH

Rozdział 1

Nieudana ucieczka z Centralnego Więzienia Karnego i represjonowanie jej uczestników na początku 1951 r.	205
1.1. Ucieczka	206
1.2. Represje podjęte wobec więźniów, śledztwo i proces sądowy funkcjonariuszy więzienia	213

Rozdział 2

Represjonowanie osadzonych w Więzieniu Karno-Śledczym nr II i Gospodarstwie Rolnym w Łanach – sprawa Jerzego Wąsa	241
--	-----

Rozdział 3

Represjonowanie osadzonych w Ośrodku Pracy Więźniów – przypadek Bolesława Sadowskiego	251
--	-----

Rozdział 4

Inne, nieosądzone przestępstwa funkcjonariuszy	261
---	-----

Rozdział 5

System represji funkcjonujący w strzeleckich zakładach karnych – uwarunkowania i skutki	277
--	-----

5.1. Rzeczywista skala prześladowań w Centralnym Więzieniu Karnym pod kierownictwem naczelnika Dymitra Ostaszewskiego	278
5.2. Represje jako świadoma polityka naczelnika Dymitra Ostaszewskiego	279
5.3. Czynniki zewnętrzne wpływające na sposób traktowania osadzonych przez personel więzienny	281
5.4. Represjonowanie „wrogów” i „elementu niepewnego politycznie” wśród funkcjonariuszy więziennych	288
5.5. <i>Post scriptum</i> : późniejsze losy prześladowców i ich ofiar	292

Rozdział 6

Próba określenia skali śmiertelności więźniów w Strzelcach Opolskich w latach 1945–1956	299
--	-----

Zakończenie	311
--------------------	-----

Aneks 1	
Tabele	319

Aneks 2	
Funkcjonariusze i pracownicy zakładów karnych, urzędów bezpieczeństwa oraz Milicji Obywatelskiej na Opolszczyźnie	375

Wykaz skrótów	445
Spis tabel	449
Spis ilustracji	451
Bibliografia	453
Indeks nazwisk	469
Indeks miejscowości	483
Ilustracje	487